

Çevre Kanunu ve Limanlar Yönetmeliği ışığında güncel çevre cezası uygulamaları

Son yıllarda Türk liman otoritelerinin çevre cezalarını sert bir şekilde uyguladığını açıkça gözlemleyebiliyoruz. Gemiden denize bırakılan yahut atılan her hangi bir madde dolayısıyla oluşan sorumlulukların, herhangi bir P&I teminatı kapsamındaki en başlıca ve en maliyetli rizikolarından biri olduğu düşünüldüğünde, bu gelişmeleri bizler de yakından takip etmekteyiz.

2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında gemilerin petrol ürünleri, kirli balast suyu, çöp yahut atıkları denize boşaltmak suretiyle deniz kirliliği oluşturmaları halinde kirlilik cezasına çarptıracakları hüküm altına alınmıştır.

Kayda değer bir gelişme ise, bu cezaların Ocak 2020 itibarıyla geçtiğimiz yıldan %22.58 arttırılmış olarak uygulandığıdır. 1 Ocak 2020'den itibaren bir sene boyunca tatbik edileceği hüküm altına alınan çevre cezaları tarafı Resmi Gazete' de ve denizcilik sektörünün muhtelif paydaşlarının sirküle ettiği yayınlar içerisinde rahatlıkla bulunabilir. Kısaca belirtmek gerekirse, tarife kirliliğe sebebiyet veren su aracının grostonu ve kirliliğe sebebiyet veren materyale göre ayırım yapmakta, petrol ve petrol ürünlerinin, kirli balastın tankerden deşarj edilmesi, çöp ve atıkların, petrol ve petrol ürünlerinin gemi yahut başkaca su aracından boşaltılması şeklinde değerlendirme yaparak cezaların tatbiki sağlamaktadır. Konu düzenlemede, kirliliğe konu maddenin tehlikeli atık olması ve/veya bir tüzel kişilik olması ve/veya cezaya konu eylemi mükerrer olarak yapması halinde cezanın ağırlaştığını gözlemliyoruz.

Tecrübelerimize göre, liman otoriteleri garanti mektupları yerine nakden yapılan ödemeleri tercih etmektedir. Ceza tutarı, cezanın muhataba tebliğinden itibaren 30 gün içerisinde ödendiğinde ¼ indirimli olarak kabul edilmektedir. Önemle not edilmesi gerekir ki, her ne kadar ilgili cezaya karşı 30 günlük süresi içerisinde İdare Mahkemesi'nde itiraz edilmiş olsa dahi, otoriteler Uygun bir teminat konulmaması yahut ceza tutarının ödenmemesi halinde gemiyi tutuklamaktan imtina etmeyeceklerdir. Bu nedenle Türk karasularına uğrayan gemiler için kirlilik cezası oldukça önemli bir risk oluşturmaktadır. Buna karşın Çevre Kanunu'nda geminin sebep olduğu kirliliği kendi imkânlarıyla ortadan kaldırdığının tespiti halinde cezanın yalnızca 1/3 oranında uygulanacağına dair açık bir düzenleme mevcuttur, ancak otoriteler bu düzenlemeyi uygulamamaktadır. Türk P&I olarak sigortalılarımız adına hükmün uygulanması için otoritelerde farkındalık uyandırabilmek adına girişimlerde bulunmuş olsak da, bu durumun yerleşik bir uygulama haline gelmediğini gözlemledik.

Yukarıda bahsolunan kirlilik cezalarına ek olarak mevcut Limanlar Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik ile liman başkanlara, kendi ihtiyarlarında olmak üzere, ilgili yönetmelikte detayları belirtilen hal ve şartlar oluştuğu takdirde 5,000,000 Türk Lirası'na kadar para cezası kesme yetkisi verilmiş olduğunun da altını çizmek gerekmektedir. Diğer bir taraftan ise, kirlilik hadiselerinin idari boyutuna ilave olarak, cezai boyutu yani kirlilik nedeniyle kaptan aleyhine kamu davasının başlatılabileceği durumlar da nazara alınmalıdır.

Türk Pandi * Temmuz 2020

Av. Elif KAÇAR, LLM

Hasar Departmanı - Yönetmen

+90 216 545 0300 (D.243)

elif.kacar@turkpandi.com

2008 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olmasının ardından, bir yıllık hukuk stajını deniz ve ticaret hukuku alanında iştigal eden NSN Hukuk Bürosu'nda tamamlayarak, İstanbul Barosu'ndan avukatlık ruhsatını aldı. Ardından lisansüstü eğitimi için İngiltere'ye taşındı, Kingston Üniversitesi'nde Uluslararası Ticaret Hukuku master programını tamamlayıp, akabinde yine NSN Hukuk Bürosu'nda ağırlıklı olarak ticaret ve deniz uyuşmazlıklarına ilişkin davalar / mahkeme işlerinden sorumlu (litigation) avukat olarak çalıştı. Türk P&I Sigorta AŞ'ye 2016 yılında hasar uzmanı olarak katıldı.

TURKP&I

Gözlemlerimize göre, kirlilik dolayısıyla ortaya çıkan bir idari yaptırım kararına karşı itiraz edildiğinde başarı şansı pek yüksek olmamaktadır, bu durum ise bize hasar önleyici tedbirlerin (Örneğin balast boşaltma operasyondan kaçınılması, deşarj valflerinin kapalı olduğundan emin olunması gibi) ne denli hayati önem taşıdığını anlatmakta. Turk P&I olarak sigortalılarımıza her zaman önleyici tedbirler konusunda elimizden geldiğince tavsiyelerde bulunmaya hazırız. Hasar tarafında ise haksız bir şekilde cezaya yaptırıma konu olmanız halinde, bunu tevsik eder resim, kayıt, beyan ve video gibi sağlam delillerin her zaman kurtarıcı olacağını belirtmek isteriz.

Tertemiz sularda, güvenli seyirler dileriz!